

ЦЕНТРАЛНА ИЗБИРАТЕЛНА КОМИСИЯ

Обществен съвет

ПРОТОКОЛ

№ 8

На 20 май 2014 г., вторник, се проведе заседание на Обществения съвет.

Присъстваха: Михаил Мирчев, Веселина Кирилова, Галина Асенова, Божидар Василев, Даниел Стоянов, Антоанета Цонева, Ивайло Цонев и Йорданка Бачева.

Присъства и Цветозар Томов – член на ЦИК.

Заседанието се проведе при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Информация относно поискана среща с представителите на Националното междуведомствено звено за осигуряване на законосъобразна обстановка при провеждане на изборите за членове на Европейския парламент на 25 май 2014 г., създадено от Прокуратурата, МВР и ДАНС.

Докладва: Антоанета Цонева

2. Информация относно машинното гласуване.

Докладва: Ивайло Цонев

3. Дискусия по предложения текст за споразумение от „Гражданско движение днес – общество срещу произвола” относно наблюдението на произвежданите избори.

Докладва: групова дискусия

4. Обсъждане действията на Обществения съвет в деня на изборите – 25 май 2014 г., по повод евентуално подадени сигнали за нарушения до Обществения съвет.

Докладва: Даниел Стоянов

и групова дискусия

5. Отправяне на официално искане до ЦИК за съдействие относно създаването на служебен e-mail на Обществения съвет към ЦИК и поставянето му в интернет страницата на ЦИК, раздел Обществен съвет.

Докладва: Даниел Стоянов

6. Обсъждане на дейността на Обществения съвет след 25 май 2014 г.

Групова дискусия

7. Разни.

Заседанието беше открито в 14,10 ч. и ръководено от Даниел Стоянов.

* * *

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, откривам заседанието на Обществения съвет.

Имате дневния ред. Предлагам да започнем.

По първа точка от дневния ред - *Информация относно поискана среща с представителите на Националното междуведомствено звено за осигуряване на законосъобразна обстановка при провеждане на изборите за членове на Европейския парламент на 25 май 2014 г., създадено от Прокуратурата, МВР и ДАНС.*

Давам думата на госпожа Антоанета Цонева да разкаже какво е взаимодействието с Междуведомственото звено.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Колеги, както се разбрахме, аз написах от името на Обществения съвет едно писмо до заместник-главния прокурор Сарафов като председател на Междуведомственото звено за осигуряване на законосъобразна обстановка при провеждането на изборите за членове на Европейския парламент на 25 май, създадено от Прокуратурата, МВР и ДАНС. Писмото достигна до него и отговорът е отрицателен.

Днес ми се обадиха от кабинета на господин Сарафов, че той не може да дойде на тази среща, нито представители на звеното, тъй като и други прокурори ще бъдат на пресконференция заедно с главния прокурор точно по същото това време. Така че такава среща няма да има.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Благодаря, госпожо Цонева, за проявената активност и съдействието за среща с органите на реда, което не означава, че с оглед на продължаващото ни взаимодействие не можем отново да поискаме допълнително среща.

По **втора точка** от дневния ред - *Информация относно машинното гласуване.*

Давам думата на Ивайло Цонев да ни каже нещо, което би било редно да знаем за машинното гласуване.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не знам и аз точно откъде да започна, понеже има страшно много неща. Сигурно ще бъдат интересни, мога да разказвам два дни за нещата, които се случиха.

Хронологично, знаете за общото становище, което изпратихме и не получихме никакъв отговор от ЦИК и никакъв симптом, че се реагира на него. Аз ги питах на едно от заседанията, казаха, че го били обсъдили точка по точка. Но не получихме отговор на нито едно от тези запитвания.

В петък в тази зала имаше представяне на доставчика на машините за гласуване. Оказа се, че доставчикът на тези машини ще бъде холандска фирма, която преди десет дни е направила консорциум явно за по-добра организация на изборите и подготовка

на софтуера. Тази презентация се проведе заедно с членовете на комисията, която е по експерименталното гласуване, където основният проблем за цялата работа беше това, че бюлетината, която се вижда на самия екран не е същата, като хартиената бюлетина. Тоест това беше едва ли не най-големият проблем, за който да се хванем. Редица други въпроси въобще не бяха повдигнати.

Вчера присъствах на едно заседание на ЦИК, където беше обсъждано експерименталното машинно гласуване и няколко отделни стъпки, разясняващи на гласоподавателите какво трябва да направят, за да гласуват с машината.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Извинявай, че те прекъсвам но това ще бъде в изборното помещение ли?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Може би ще бъде и отпред, и вътре. И доколкото разбрах ще бъде визуализирано на някаква анимация, да може и по телевизията да го излъчват, и на страницата на ЦИК.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: А самите секционни комисии ще дават ли и те указания как се гласува с машината? Защото тя ще бъде в тъмна стаичка поставена и какво става?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не, доколкото разбрах, няма да е в стаичката.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: В Методическите указания пише, че е в тъмна стаичка. Пише: там, където има машини за гласуване, има оформена стаичка и машината е вътре.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Доколкото разбрах са предвидили по-скоро параван.

Първо, всеки един гласоподавател има право да участва в експеримента, независимо дали е гласувал с хартиена бюлетина или не. Дори да не иска да гласува с хартиена бюлетина, може да гласува в експеримента, ако има това право. Ако искаш все пак да гласуваш, то гласуването с хартиена бюлетина трябва да предхожда експерименталното гласуване с машината. И на вратата, още с влизането членовете на СИК трябва да запознаят всеки един от

избирателите, че ще може да гласува с машината, ако иска. И може би да му дадат някакви минимални инструкции.

Онова, което видях, е, че машината има едно-единствено копче за активация. Тоест, има едно копче, което ще бъде при председателя на комисията. След установяване самоличността на човека и на гласоподавателя само с едно копче машината влиза в режим. След което човекът влиза в стаичката или зад паравана и гласува с машината.

До момента не бяха повдигнати никакви наистина фундаментални и важни въпроси, свързани с машинно електронно гласуване, а само формални, че начинът на визуализацията на бюлетината не беше като реалната бюлетина и то защото ЦИК не беше дала образец на бюлетината на фирмата изпълнител.

Днес сутринта също имаше една презентация, която е продължение от вчера, но аз за вчерашната не знаех, където всъщност са поставени много сериозни въпроси, а именно се потвърждава това, че в последния момент се правят нещата и изскачат много неясноти както по отношение на софтуера, така и въпроси, свързани с организацията, и технически въпроси.

Може би и вчера е станало ясно, но днес се обсъждаше това, че в крайна сметка е било предвидено тези машини да имат връзка с интернет, или поне към края на изборния ден, където след приключване на изборния ден председателят на Централната избирателна комисия с един въвеждащ код прекратява изборния ден за тази машина, отваря гласуването и цялата информация от нея се изпраща на някакъв сървър в чужбина, в който информацията се обобщава и след това е на разположение за достъп до Централната избирателна комисия. Това е било разбрано или е започнато да бъде разбрано от членовете на Централната избирателна комисия вчера и днес в детайли като разбраха казаха: Това е абсурд, това е против закона, защото според нашето законодателство трябва да получим тази флашка с цялата структурирана информация.

Идеята на Централната изборителна комисия е тази флашка в края на изборния ден да може да се вземе, заедно с всички останали изборни книжа от председателя на СИК и да се предаде на РИК, където РИК, имайки достъп до тази информация, да я структурира, да изготви своя телефон, след което да издаде този протокол на самата Централната изборителна комисия. Докато практиката на тази компания винаги досега е била информацията да се праща на сървър, до който изборителната комисия на централно ниво да има достъп.

Този технически проблем става ясен в последния момент и това е доста неочаквано за членовете на ЦИК. Според моето виждане се потвърдиха опасенията от множество проблеми, които ще има при този експеримент, ако бъде проведен.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Целта на експеримента с машинното гласуване не е ли да се сравнят резултатите от реалното гласуване с това, което е направено с машината?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: За това трябва да питаш ЦИК.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Как ще стане това, ако не гласуваш реално, а ти се разреши да гласуваш експериментално?

ГАЛИНА АСЕНОВА: Не е това целта.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не е това целта. Целта е да се проведе експеримента, за да се види как ще се отрази това и дали е възможно въвеждането на машинно гласуване. Самата процедура. Но не можеш и не е за сравняване на данните между машинното гласуване и гласуването с бюлетина.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Като бройка накрая да се направи сравнението.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Няма как да стане. Можеш да гласуваш с хартия, но да откажеш машинното. А може да не гласуваш с хартиена бюлетина, пък да искаш да гласуваш машинно. Бройката е различна.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: В самия избирателен списък човек, ако гласува с хартиена бюлетина, ако иска да участва в експеримента това се записва в „Забележки” и човекът гласува и с машината.

Ако обаче гласува само с машина експериментално, без да гласува с хартиена бюлетина, той на практика не се подписва никъде, а само се записва в перо „Забележки”: гласувал експериментално с машината.

Целта на експеримента не е за сравняване и не би трябвало. Целта на експеримента би трябвало да бъде да установи как се възприема този тип гласуване от страна на избирателите и от страна на изборната администрация, дали тя е способна да го организира и как вижда този начин на гласуване. И да се възстанови доверието в целия процес и реалната сигурност на целия процес.

Аз имам сериозни опасения, че нито едно от тези три неща, които изброих, няма да стане и няма да има реални мотиви, аргументи. Мисля, че това се потвърждава и от няколко члена на ЦИК, с които говорих досега.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Съхранява ли се информацията в машината, освен на флашката?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Машината няма памет.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Нямам представа. Технически спецификации на машината въобще не бяха обсъждани до този момент. Може би все още са скрити някъде.

Това, което е ясно, е, че Министерският съвет е провел целия конкурс. ЦИК му е представила минимални технически изисквания, на които да отговарят машините, които обаче Министерският съвет значително ги е променил и значително нови свои неща е добавил. Провел е конкурса не знам точно с колко фирми. Като основен критерий е бил най-ниска цена.

Съответно фирмата „Информационно обслужване” дава най-ниска цена. Но е била толкова ниска, че на практика не е била допусната до конкурса. Била е на машина около 130 лв. наем.

Министерският съвет е казал, че предоставя 180 хил. лв. за провеждане на този експеримент. Как точно ги е сметнал? Може би точно толкова е имало. Съответно фирмата, която в момента е избрана, е с оферта 176 или 177 хил. лв. за оборудването на тези 100 реално действащи машини, обучението на съставите на СИК и на РИК, и техническата поддръжка на машините, и обработка на софтуера.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: За колко машини?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Сто машини за сто секции. Но са предвидени 130 машини, просто защото фирмата е убедила ЦИК, не знам дали това го има писмено някъде или не, че при поява на някакъв технически проблем на машината, той може да бъде отстранен мигновено. При установяването на проблем, който не може да бъде отстранен, машината се подменя до 30 минути. Може би затова са предвидени тези 130 машини.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Какво става с информацията от двете машини не е ясно.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: На флашка се изнася.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Висока цена за сто машини.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Цената на тези машини е 2000 долара, което е нормално за такава машина, а наемът, ако се сметне, мисля, че излиза 1000.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Колко струват машините?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не знам, чух от член на ЦИК, че подобни машини струват около 2000 долара. А наемът, като се разбие, мисля, че излиза над хиляда.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Може би тук влиза и обучението.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не знаем спецификата на договора. Може би да напишем едно искане за информация от името на ЦИК по настояване на Обществения съвет, или от името на Обществения съвет до Министерския съвет да ни предоставят договора.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Този договор няма ли да е публичен? Те би трябвало да го публикуват.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Много добре си спомням, че те казаха за предишните избори, че едвам са намерили договора за печатането на бюлетините, обществената поръчка и договора.

Аз имам един въпрос – в деня на изборите някоя организация ще наблюдава ли машинното гласуване?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ние ще наблюдаваме машинките. В Пазарджик и в Ракитово ще имаме хора, които ще обиколят. И в Студентски град ще имаме.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Защото за мен е важно, ако може после да споделите впечатления какво и как става.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: А някой друг ще наблюдава ли машинното гласуване?

ГАЛИНА АСЕНОВА: Аз ви казах миналия път, че ние ще наблюдаваме.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мога ли да ви прекъсна, колеги, освен ако нямате още въпроси по същността на машинното гласуване, и да направя предложение на следващото заседание, не говоря да е първото след изборите, но когато имате възможност да споделите впечатления за наблюденията на машинното гласуване.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз само за протокола искам да поставя въпроса, ако Цветозар знае може да каже, но аз доколкото знам той не се занимава с машинното гласуване – има ли и ще има ли организация, някакъв своеобразен одит, някой, който да оцени как е минал експериментът и да изготви аналитичен доклад, който след това всички да могат да четат? И това да не е ЦИК, а да е външна организация. Как ще стане с оценката на резултатите от експеримента?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Според мен най-добре да е и ЦИК, и външна организация.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Предвидено ли е това нещо?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Да, още когато се вземаше решение за машинното гласуване.

Аз участвах сравнително активно на етапа, на който трябваше да се определят секциите, след това не съм в течение, защото съм в друга работна група.

Със сигурност без да се анализира, и то достатъчно сериозно, тази информация – за какво се прави експериментът? Така че това ще го направим.

Използвам случая да кажа още нещо – на заседанието на ЦИК преди няколко дни, в петък, преди брифинга, и по повод брифинга, и по повод решението на „Прозрачност без граници“ да напуснат Обществения съвет, комисията обсъди взаимодействията н Обществения съвет и се стигна до гласуване на протоколно решение, с което да предложим на Обществения съвет при първа възможност след изборите да направим едно съвместно заседание на Централната избирателна комисия и Обществения съвет просто с цел да обсъдим проблемите си и да видим как да подобрим комуникацията.

Аз оставам на мнението си, което изразявам и публично, че главният проблем не е в нежеланието на ЦИК да има ефективни взаимодействия, а в много тежката ситуация, в която беше поставена комисията и ритъма на работа, който – честно ще го кажа – е непосилен за сравнително нормално и професионално свършване на работата. Ако вие сте съгласни обсъдете го. Предложението беше мое и аз ще настоявам за него, ако Общественият съвет е съгласен – дайте да се съберем един ден, в който можем да си го позволим, да си кажем всичко в очите и да видим как да направим това взаимодействие. Защото смисълът е този Обществен съвет не само да подпомага дейността на комисията, но в някакъв смисъл и да контролира тази дейност. Доста често има нужда от това.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Може ли един уточняващ въпрос? На нас също ни се въртеше в главите тази идея, но ние смятахме да се срещнем само с ръководството на ЦИК, не с всички членове, защото ще бъде много разводнено заседание и среща.

Тоест, не можем ли, примерно, само с ръководството – 5-6 човека, не с всички?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Разбира се, че може по принцип, но ще си позволя да кажа личното си мнение, тъй като имаше и такова предложение в заседанието на ЦИК. Аз мятам, че ръководството на ЦИК и ЦИК като цяло, като група хора с еднакви правомощия и еднакви отговорности, са две различни колективни тела. Ако искате вижте се, обсъдете проблемите с ръководството на ЦИК, но моето мнение остава това. Ако се съберат 25 човека, които имат или считат, че имат някакъв интерес България да има добре организирана изборна администрация, справедливи избори, моментът е след изборите. Аз го предлагам в този формат. Вие ще решите.

Да, ще се разводни, в смисъл, че сигурно много хора специално от комисията ще искат да се излявят на такова сбирание, но аз така си го представям – да седнем, да поговорим, може да е дълго, просто да си обсъдим проблемите, дори да не вземаме никакви решения, да видим къде се къса нишката и защо. Има хора, които не са в ръководството, но са фенове на идеята да има добре работещ Обществен съвет. Ако се видите само с ръководството, няма да имате възможност да чуете мнението на тези хора.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Идеята беше да обсъждаме с ръководството само така наречените организационно-технически въпроси, за да не занимаваме всички членове на ЦИК.

И в тази връзка, ако може да преминем направо към **пета точка** от дневния ред – ***Отправяне на официално искане до ЦИК за съдействие относно създаването на служебен e-mail на Обществения съвет към ЦИК и поставянето му в интернет страницата на ЦИК, раздел Обществен съвет.***

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз мисля, че тази точка може още днес да влезе в заседанието.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Господин Томов, молбата ни е за създаване на един служебен e-mail на Обществения съвет с

домейна на ЦИК. Нищо не стана. Мисля, че и Вие бяхте. Проф. Друмева помоли, говори с господин Зъбов. На брифинга получихме информацията, че той е споменал за тази идея на госпожа Ивилина Алексиева, но тя е отказала категорично. Мислехме, че точно този тип технически въпрос може да се реши много лесно и бързо.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Това е още един казус, който затвърждава мнението ми, че е по-добре да има среща между целия състав на Комисията.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Да, но понеже няма време, ние сме изготвили едно писмо.

Колеги, ако сте съгласни с този текст – искане на съдействие относно създаването на този служебен e-mail. Щом в частни разговори не става, ако сте съгласни с този текст, да го подписваме и да го вкараме. Ще дадем копие на господин Томов и да го заведем официално в Деловодството.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Това е единственият начин въпросът да стане предмет на разглеждане от цялата комисия – да бъде заведен в Деловодството сигналът. След това редът е, че председателят на ЦИК разпределя цялата преписка, докладва се.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: До 25 май няма да имаме e-mail.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Напротив, господин Стоянов. Може да стане днес. Ако сме на тази точка, направо вземете формално решение и след пет минути да е в Деловодството. Аз ще стана в комисия и ще питам какво става с този сигнал, защо не е разпределен и защо не е докладван.

За да стане бързо, трябва да стане така.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ако сте съгласни, без да държите на формалностите около запетайките, все пак съм юрист, а не съм завършил българска филология, да го подписваме и да го внесем в Деловодството.

Приема се единодушно.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Ние вземахме такова решение, сега го препотвърждаваме.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Официално внасяме становище. Подписвам го и го внасяме в Деловодството.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Веднага да се заведе. След 15-20 минути ще отиде при председателката. Редът в ЦИК е такъв, че нищо не може да бъде докладвано, ако не е разпределено на член на комисията.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мисля, че всички разбрахме къде е една от причините да се къса комуникацията.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Преодолима причина е.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, имаме ли още по машинното гласуване?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Иска ми се да добавя някои неща, които ме притесняват при пръв поглед на нещата.

Първо, изключително важни и специфични теми, като например сигурността на данните, изобщо не са обсъждани. По-скоро усилията на членовете на ЦИК са съсредоточени около изглаждане на формалности, които дори няма да позволят провеждане на експеримента, пък камо ли качествено провеждане на експеримента.

Днес например имаше среща с „Информационно обслужване” и те питаха по какъв начин ще получат данните, в какъв вид от тази флашка, за да могат в крайна сметка да ги обработят. И отговорът на фирмата доставчик беше, че тя по принцип няма никъде тази практика до момента, тъй като, както обясниха, изпращат всичките си данни на сървър. И тя специално сега трябва да внася промени в софтуера, да разработва и настоява това да не се случва. Но членовете на ЦИК казват, че трябва да го има в софтуера, така че да могат да го предоставят.

Беше повдигнат дори въпроса дали няма да са криптирани тези кадри, информацията на флашката дали няма да е криптирана, няма да е защитена, което е малко странно.

И цялата идея всъщност е, че фирмата не иска да даде собствените си кодове, с които криптира информацията, на „Информационно обслужване”, която трябва да обработва данните, а в същото време от „Информационно обслужване” казват, че нямат време сами да си изработят програма за достъп до информацията.

Тоест, създава се усещането, че цялата поръчка е осъществена от Министерския съвет и сега топката е прехвърлена на ЦИК, а в същото време фирмата доставчик си има собствени изисквания и собствени практики. Има едно тройно размиване на представите и до момента няма абсолютно никакъв синхрон как трябва да изглеждат машините.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мога ли да те прекъсна? Имам една молба. Всичко това, което казваше, много ценно и важно, да го дадеш в писмен вид.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Ще го напиша по-детайлно, защото днес си говорихме и с други членове, този експеримент е голяма отговорност за ЦИК. Този експеримент трябва да бъде успешен. Ако бъде неуспешен, ще бъде огромен шамар както за ЦИК, така и за тези 170 хил. лв., които са изразходвани.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не само това, но опорочава идеята за въвеждането на други начини на гласуване, освен хартията.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Само че, за да бъде успешен експериментът, той трябва да бъде проведен както трябва, с всички негови елементи. Няколко пъти ми беше казано: Това ще бъде само експериментално гласуване, какво толкова ги задавам тези въпроси? Важен е, защото този експеримент трябва да даде отговор на въпроса дали експериментът да бъде разширен в бъдеще, или машинното гласуване не е за България и няма да бъде провеждано в България. Може би настроението в момента, виждайки, че експериментът няма да бъде проведен по не най-добрия начин, Избирателната комисия все пак ще го проведе с идеята на следващите избори отново да бъде повторен, но с друг доставчик.

Което ни изправя в хипотезата, че постоянно ще е със сто машини, нито ще бъде разширяван, нито ще бъде прекратяван, но в продължение на години, години, години можем да сменяме доставчиците.

За листчетата. Голяма част от членовете на ЦИК не знаеха какво е това листче, което се принтира от машината, и за какво служи. Едно листче разписка. Те може би са го знаели, но аз държа да кажа, че това е изключително важен документ и има силата на бюлетина. В настоящия експеримент не е предвиден този скенер, който да послужи за евентуално броене на тези листчета, понеже на всяко едно листче има код, в който има цялата информация как е гласувано и да може първо да се преброят всички гласове, ако има физическо преброяване на гласовете. Такъв скенер не е предвиден до момента нито един.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Извинявай, тук не разбрах. Нали според нашия закон трябва да има хартиен отрязък, който се пази някъде. Ще има ли такъв?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Той не пада, той се изпринтира от машината. Гласоподавателят открива своята опция, натиска и гласува, след което му се визуализира: „Вие гласувате за еди-какво си. Сигурни ли сте, потвърждавате ли Вашия глас?“ Той потвърждава, при което му се изпринтира листчето. След което беше прието в ЦИК и в тези указания с картинките, да бъде казано, че гласоподавателят трябва да изтегли това листче, да го сгъне и излизайки от стаичката, където се гласува, да го пусне в една малка бяла хартиена от велпапе хартия, която стои до членовете на ЦИК.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: А според Изборния кодекс как беше?

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не е описано точно, но няма значение.

Вече е започнало обучение на съставите на РИК и на СИК. Вчера е било първото в Пазарджик, което е протекло далеч от очаквания от страна на ЦИК начин. Господин Чаушев каза само няколко думи, но аз разбрах, че имало изключително много технически термини, изключително сложна методология и т.н. и

според неговите думи никой от залата не е разбрал нищо и затова е направил забележка на водещите презентацията за това нещо.

Това също не ми харесва, защото той каза следното: трябва да бъдат представени нещата изключително просто – натиснете ли това, светне ли това натиснете това. Кое то на мен не ми хареса като подход, защото звучи като в джунглата на Индия да се обяснява нещо, а не в България.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз имам само един коментар. Разбирам, че сега, като се проведе този експеримент, първото истинско гласуване с извадка от машината, трябва да има на местните избори 2015 г. и то не експериментално.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Точно така пише.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Тоест, пилотното ще бъде сега и през 2015 г. пак в някакви „до 500”, обаче ще си бъде гласуване, в което резултатът ще се отчита. Така че няма да има втори опит да си наемаме други машини и да си играем на експеримент. Сега и толкова. И После започва да се използва. На местните избори до 500 и на президентските 2016 г. също. След две години ще има гласуване с машини в определени места, но те ще бъдат част от резултата. Така го чета аз.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Или поне така пише в кодекса.

Първо, това е абсурдно – Изборен кодекс да съдържа такива детайли и да казва кога какво ще е.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: В Преходните разпоредби се урежда. Искам да кажа, че няма да има друго време кога да се прави този експеримент. Той се прави сега.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Аз го разбирам, но тези, които администрират този процес – явно не. За мен е достатъчно обосновано този експеримент сега да не се проведе. И вече го споделих на членовете на ЦИК. Всъщност и за тях е огромна трудност този експеримент да бъде проведен не само като ангажиране, а и те виждат, че няма да бъде добре приет. Тоест,

търсят се вратички по някакъв начин, било то в договора, но този експеримент да не бъде приет.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Извинявай, че те прекъсвам, но това последното, което каза, е много важно. Имаме ли някаква идея за реакция по този повод? Поставям го на вниманието на всички.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не знам. Да поискаме официална информация от ЦИК има ли проблем при провеждането на машинното гласуване.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Лично за мен, искайки информация от ЦИК това не ни е ползния ход.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Е, какво да направим?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Господин Цонев беше достатъчно учтив да ни информира и да обоснове извода си, че този експеримент върви към провал и последствията от него ще бъдат отрицателни, а не положителни.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Иво, според твоето мнение има ли време, ако сега сигнализираме за нещо, да бъде проведен експериментът правилно, тоест всичко да бъде добре направено като организация, като техника? Защото, ако няма време, в такъв случай това трябва да влезе в нашето становище след изборите и за нашата оценка.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: ЦИК е приела решение, според което машините трябва да бъдат доставени и да започне тяхното тестване 20 дни преди изборите. А в момента това се случва 6-7 дни преди изборите. Според мен това решение е достатъчно, за да каже, че се отказва от експеримента поради тази и тази причина.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Ако договорът не е сключен така, че отказвайки се пак да плати сумата.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Договорът е с Министерския съвет, а не с ЦИК.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Да, но парите са на държавния бюджет.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това е един от достатъчно важните въпроси. И както винаги ще се окаже, че ние сме много

професионално насочени към проблемните зони при произвеждането на изборите. Поставям го на вашето внимание. Може сега да не вземем решение, но помислете нещо. Мисля, че трябва да артикулираме този въпрос, тъй като на брифинга Иво говори нещо за машинното гласуване.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз очаквах на брифинга да питат за това. Медиите знаят ли, че ще има машинно гласуване, за да питат?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Знаят. Имаше 20 обаждания от медиите, които искат да видят машината.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Днес или утре БНТ настояват да дойдат в ЦИК, където да направи клип за експерименталното гласуване.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: И Нова телевизия трябваше да дойде днес. Няма да идват, защото няма машина в ЦИК. За да я снимат, трябва да я има. Иначе е трудна за снимане.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: А машината къде е?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: При машинистите. *(Оживление)*

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не очаквах, че тази точка от дневния ред ще отнеме толкова време.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Може би част от членовете на ЦИК не разбират важността на това листче, което се принтира от машината. Повдигнах въпроса: какво става, ако те се сгъне и никой не вижда какво е написано в него. Какво става, ако човек си сгъне една касова бележка или друга хартийка и си я пусне вътре? И ми беше отговорено: ще има две или три касови бележки вътре. *(Оживление)*

Това листче означава много неща. Първо, тези листчета са като бюлетина, човек може да се отчете като гласоподавател, дал гласа си по определен начин. Освен това, веднъж като си вземе гласа, при повторно гласуване, няма да бъде отчетен този глас.

По принцип е предвидена към тези машини специална хартия с някакви водни знаци, които не знаем доколко е надеждно, но не е предвидена за този експеримент, просто по принцип има такава хартия.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Ясно. Всичко е по принцип, но не е конкретно.

Предлагам на вашето внимание следното – Иво, може ли да обосновеш едно становище, в което да кажем, че резултатите от този експеримент не трябва да се взимат предвид, защото това не е експеримент, най-общо казано.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Това е още рано да го направим.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това, което чух, е отбиване на номера.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Това трябва да го направим след изборите. Сега можем да направим предложение просто да не се прави такъв експеримент. Аз така разбрах неговото изказване.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Няма време.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Това, което аз бих могъл да направя, е да опиша всички тези опасения и ако сметнете в Обществения съвет, че те са достатъчно основателни и достатъчно на брой да гласуваме едно предложение въз основа на тези опасения да не бъде проведен експериментът.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, аз съм за това, което каза Иво. Той да напише съображенията, а ние след изборите, въз основа на тях...

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Не, не след изборите. Ако ги напиша довечера, Общественият съвет утре да каже: Да, те са достатъчно основателни или не, те не са достатъчно основателни за преустановяване на експеримента и за непровеждането на експеримента. В смисъл може да сметнете, че те не са достатъчно основателни и да кажете: Не, нека да си има експеримент, всичко е наред.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Ние можем да предупредим за някаква опасност от провал на експеримента, но не можем да препоръчваме да не се провежда експеримент.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Нарушаваме закона.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз съм против, защото не искам да нося отговорност за нечия несвършена работа. Защото новината ще е, че Общественият съвет предлага да не се проведе експериментът за гласуването. Защо ние да го предлагаме?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Иво да си напише съображенията и ще ги видим.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Цял нов Изборен кодекс приехме, заради това машинно гласуване и сега да кажем, че няма да правим експеримент, защото не можем да го организираме? Всякакви консултативни съвети, обществени съвети, организации ходиха да предлагат какво ли не, и Вие, колега, за да предложим сега да не се прави?! Ако искате го предложете, но в лично качество.

Няма да получите моята подкрепа да излезем със съобщението, че предлагаме експериментът да бъде отложен. Поне аз ще гласувам „против“.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Да не стигаме до гласуване, защото и аз ще гласувам против такова нещо.

Искам да подкрепя това, което каза Веселина, че смисълът на това действие, е да изразим някакви опасения и да набележим проблемните зони. И да ги изпратим още сега по e-mail, няма какво да чакаме да свършат изборите.

И само нещо като лично мнение – смисълът на този експеримент, дори да покаже това, което казваш, пак има смисъл от него.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Но за мен има смисъл становището на Ивайло, който е допуснат до групата, да бъде сега, а не след изборите.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Той предложи тази вечер да го пусне, а ние утре да го обсъдим по e-mail и съответно да го изпратим до ЦИК.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Понеже и групата ме питаха, писмено им изложих някои опасения.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ ЦОНЕВ: А след изборите, ако някой е наблюдавал как върви гласуването в секциите с машинно гласуване, да сподели впечатления.

Разбираме се, че Иво пише тази вечер, сутринта го прочитаме и да имаме утре целия ден на разположение да разменим мнение. В четвъртък най-късно да го пуснем до Централната изборителна комисия.

Съгласни ли сте?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, освен това Ивайло да включи и въпроса какво ще се счита за провал на експеримента от гледна точка на участието в него. Това предвидено ли е? Защото ако в един експеримент участват 100 души, той губи своята стойност.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Това трябва да е един от елементите на анализа на ЦИК, който ще бъде направен.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Значи трябва да има методология за оценка.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Аз съм написал това в едно от нашите становища, което изпратихме.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз ще ви кажа следното нещо. Ние обучаваме наблюдатели на групи миналата седмица и им казваме: Вие знаете ли, че ще има експериментално гласуване? Никой не беше чуван за това. А това все пак са хора, които не са наблюдатели като нас, които с това се занимаваме. И аз изказвам опасението в момента, че хората, които ще гласуват в тези сто секции, ще бъдат точно в това положение – те ще влязат, на тях ще им каже някой: Тук има една машина, искате ли да гласувате с нея? И те ще кажат: „Не”. Те няма да знаят, че това е експеримент, какъв е неговият смисъл, какъв е техният принос към този експеримент, че те могат да гласуват с машината не по начина, по който са гласували на хартията, че това няма отношение към тайната на вота и всичко останало.

Представете си един човек в Ракитово установява, че имало някаква машина, с която той да гласува. Вие сте социолози, нали си

представяте, че това е реакция, която ще бъде не знам колко процента. Как да отиграем това? Защото това ще провали представителността. Хората ще кажат: Какво е това, не искам да го правя.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Данни ще има. При сто секции ще има данни.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ама как се справяме с хората, които трябва да участват в експеримента? Те са най-важната част, трябва да има участници.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ние не можем да върнем нещата назад и да направим разяснителна кампания в тези общини. Каквото се свърши е свършено. Ако ще се прави, аз съм против, казах го и на комисия, някакви истерични викове, които се появиха и в комисията: дайте да правим мощна разяснителна кампания, клип по медиите и т.н. Кой ще го види за последните три-четири дни?

Би трябвало да има добри разяснителни материали пред секцията и би трябвало секционните комисии да бъдат обучени да информират хората, които идват. Така го виждам. Ако гласуват по сто човека в секция, което е реалистично, ще се съберат 10 хил. гласуващи, което за анализ на резултатите ще бъде достатъчно, според мен.

Изобщо, аз ще си позволя да кажа, че приемайки повечето от забележките и критиките на господин Цонев, не приемам идеята да не се проведе експеримента. Знаем в каква страна живеем. Няма никаква сигурност, че следващият път, когато законодателят го възложи, няма да стане същото.

Мен ако питате, не го казвам като адвокат на ЦИК, но все пак си мисля, че един от основните проблеми за всички тези неразбории, е свързан с факта, че фактически ЦИК нямаше никакви права около организацията на този експеримент, освен пряко свързаните с методиката по организирането на изборите. Министерският съвет издърпа цялата власт, той сключваше договори, не се съобразяваше с нищо, което му се казва. В качеството си на говорител на ЦИК

може би не бива да плюя изпълнителната власт, но аз съм свикнал да го правя. Така не може. Би трябвало да има институция, отговаряща за тази дейност, трябва да има всички правомощия да придвижва организационните въпроси. За мен това е един от изводите, които вече съм си направил.

Ако законодателят иска да си проведе добър експеримент с машинно гласуване, той трябваше да упълномощи ЦИК от А до Я и тогава да си поеме всичко върху плещите и да ни ругаете за всичко. Ние сме сега абсолютно на сляпо по отношение на преговорите в Министерския съвет за наемане на фирма изпълнител. Беше почти невъзможно да се вземе някакво смислено решение за разяснителна кампания, да бъде ясно какви са машините, какви изобщо да бъдат техническите параметри. Това се оказа, че е станало ясно буквално в последния момент – 10-12 дни преди изборите.

Свършвам с това хленчене, въпреки че според мен експериментът може да се проведе, може да бъде така организиран, че да се види по какъв начин хората ще го възприемат психологически и доколко необучен човек е в състояние да се справи с тази машина. Между другото, това е нещо, което само по себе си не е лишено от смисъл и може да се окаже плюс за Централната избирателна комисия.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: АЗ, доколкото разбрах, може би анализът, който след това ще бъде изготвен от ЦИК, ще има няколко точки. Едното ще бъде техническата подготовка, друго, второ, трето и едно ще бъде възприемане от избирателите, което може би ще бъде най-успешната част от този експеримент и от този анализ. По-скоро самата подготовка, организация. Там е най-големият проблем. По отношение на възприемането мисля, че ще бъде изготвен достоверен анализ.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Кой разлепва онези листчета, на които пише номера на секциите, на самите жилищни сгради? От общината ли го правят? В моя вход е разлепено: „Вие гласувате в секция едикоя си”.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това е инициатива на секционни избирателни комисии, не е на общината. В моя вход няма такава нещo.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Може общината да е решила да насочва хората. В Кодекса няма такава нещo.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Това е една добра практика, която я споделихме от миналите избори. Някои общини го правят, но имаше други членове на секционната избирателна комисия, които го правят.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Ако тези сто секции, в които ще бъде проведен експериментът, заедно с този лист: „Вие ще гласувате в секция № еди-коя си” има отдолу още един лист „Вашата секция попада в експеримента за машинно гласуване, моля възползвайте се, ще получите указание от членовете на СИК как се гласува с машина”. Нещo от този сорт, защото това, което каза Тони, мен също ме вълнува – изненадата на избирателя, който отива там и дори е възможно да подмине тази машина. Членът на ЦИК не е нужен да стои на входа и да го призовава: „Моля, влезте тук”.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Знаем, че машинното гласуване е интересна тема, но трябваше да го обсъдим преди две седмици, а не сега. Сега сме поставени в цайтнот.

Предлагам да прекратим темата за машинното гласуване, в моментна преливаме от пусто в празно. Разбрахме се, че Иво ще напише нещo, вечерта го получаваме и утре сутринта имаме време да го обсъждаме по e-mail. В четвъртък най-късно, ако имаме нещo, да го пуснем официално до ЦИК.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Макар че вече е късно.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Не искам да формализираме нещата, но казахме ли за скандала в подписките за кандидатите и партиите? Артикулирахме ли го първи? Артикулирахме го. Пратихме ли го официално? Докато обобщим всички становища хоп, някой друг го направи. Лично за мен това е основен проблем, тук

има дефицити, констатирани сме го, вършим си работата. За нас това е задължението – демократичност, честност, прозрачност.

Предлагам да заключим темата. Хиляда пъти говорихме едно и също нещо, не смятам повече да го правим.

Искам да ви информирам нещо, което обсъдихме с присъстващите в началото – има официално писмо до проф. Друмева от „Трансперанси интернешънъл”, с което ни информират, че са изпратили писмо до председателя на ЦИК, с което изказват недоволството си от установеното отношение към Обществения съвет и оттегляме своето участие.

За момента предлагам да не вземаме отношение по него, да изчакаме след изборите. Това е като информация. Да не предприемаме действия, те са информирали ЦИК. Не искам в момента да обсъждаме и да дискутираме казуса с пропускането на една организация.

ГАЛИНА АНГЕЛОВА: Да запазим добрия тон съм съгласна, но иначе имам какво да кажа по въпроса.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Затова казах, че предлагам да го оставим след изборите.

Продължаваме нататък – *Дискусия по предложението текст на споразумение от „Гражданско движение днес – общество срещу произвола”.*

Информираме ви, че по неведоми пътища вчера се обади един господин от Гражданско движение „Днес – общество срещу произвола”. Знаете за това тяхно предложение. Аз ви информирам, че предадох нашите съображения, които успяхме да дискутираме с отпадането на някои точки. Утре по обяд е подписването. Това ви го давам като информация. Всяка организация си решава какво и как ще прави, ще критикува, ще слага запетайки, ще променя текстове и т.н.

По-нататък – обръщам точките в дневния ред – *Обсъждане на дейността на Обществения съвет след 25 май 2014 г.*

Кога смятате, че трябва да направим следващото заседание на Обществения съвет след изборите? Обсъждаме го в момента, защото Мишо ще тръгне след малко и пак ще си говорим през e-mail.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Предлагам да не е във вторник, а в четвъртък, защото вероятно до сряда ЦИК ще е зает с изборите. Четвъртък е подходящ ден.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Други предложения? За мен четвъртък е късно.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Ако има някакви сигнални ситуации, ще си го направим във вторник.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Да си го направим във вторник.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Говорим за следващото редовно заседание. Във вторник все още няма да има никаква яснота кой, къде и защо.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Няма да има резултати.

ПРЕДС. ДАНАИЛ СТОЯНОВ: Но на нас резултатите не ни трябват.

Има две предложения. Едното е за вторник в същия час, другото е на проф. Мирчев за четвъртък.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Прощавай неразбирането ми, но говорим за нещо различно, което е от брифинг?

ПРЕДС. ДАНАИЛ СТОЯНОВ: Абсолютно различно. Казах: следващото заседание на Обществения съвет след изборите на коя дата е? С мотивите, че на 25 има избори и дали във вторник има смисъл да се съберем, или в четвъртък. Брифингът е следващият въпрос.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Трябваше да е в обратен ред, защото ако решим брифингът да е във вторник, това автоматично изключва опцията във вторник да имаме редовно заседание, просто защото ние няма да сме достатъчно информирани за дневния ред.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Според мен е редно първо да има заседание, след това брифинг, да си набележим точките, въпросите.

ГАЛИНА АСЕНОВА: От нашия опит интересът на медиите е изключително голям вечерта на изборите, на следващия ден и след това вече се насочват основно към информацията, която идва от Централната избирателна комисия. Ако ние пропуснем тази гореща точка, не че след това няма да можем да дадем брифинг, но това е време, в което те имат нужда от информация. Ние защо трябва да си обвързваме брифинга с резултатите в цифрово изражение от изборите?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Всяка една организация може да си дава самостоятелно пресконференция за каквото иска и както иска. Това не е проблем. Въпросът беше повдигнат на брифинга, който дадохме: Вие след изборите няма ли да давате?

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Тогава да направим в понеделник едно заседание в 12 часа и след това да дадем брифинг.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: Мисля си, че трябва да съберем все пак някаква обобщаваща информация като Обществен съвет за дейността на ЦИК и изобщо за провеждането на целия изборен процес. Да го обсъдим и след това да направим един брифинг. За това ни трябва и време. Няма да е в нощта на изборите, но на другия ден всеки от вас си има работа по същата тема, така че е най-добре заседанието да е в сряда-четвъртък. И брифингът да е веднага или на следващия ден. Както преценим.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Всъщност отговорът на този въпрос кога е? Като си отговорим преди това на въпроса какво правим на този брифинг? Аз не си представям, че на брифинга отиваме пет организации и всяка, за разлика от останалите, си казва своето. Ние това ще го правим от 21,00 ч. в изборния ден и следващите два дни. Всяка една от активните организации непрекъснато ще бъде в телевизията. Така че нека да изтече този активен период, да излязат и резултатите, дори малко да се успокои топката и тогава да се съберем и изработим една обща позиция какво се е случило, как работи законът, какви са дупките, какви са положителните неща.

В момента има много оптимисти, които трябва да ги опровергаем. Оптимизмът няма място.

От другата страна обаче има едни хора, които чертаят едни апокалиптични картини. Така че ние трябва да намерим златната среда и баланса. И да не повтаряме елементарната фактология от изборите кой е спечелил, кой е загубил, къде били нарушенията и т.н., а да се качим на едно по-високо равнище на обобщение към закона и към общата оценка.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Извинявай, че те прекъсвам, но това беше позицията на проф. Друмева, заключителните ѝ думи на брифинга.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: И затова ми се струва, че е добре заседанието да бъде в четвъртък, защото цялата суматоха трае понеделник-вторник. В сряда се чака ЦИК и в четвъртък па идва нашето време. Психологически е така. Моето предложение затова е за четвъртък.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Брифинг.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Първо, заседание. И второ, брифингът може в петък да се направи. Трябва да си дадем малко време след заседанието.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Нека заседанието да е във вторник, за да може в сряда, каквото има, по e-mail да си го разменим.

ЙОРДАНКА БАЧЕВА: Това звучи разумно.

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Във вторник е рано, според мен. Ние ще бъдем побъркани от работа до сряда на обяд.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Ако искате да го гласуваме.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: За мен правилният подход е в четвъртък заседание от 14,00 ч. Имаме ли всички тази възможност?

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Още повече, че има един деликатен момент, че някои от нас, като организации, може да застанат в сблъсък. И трябва моментите да се изговорят, да отминат малко емоциите и след това да вървим към някакви консенсусни форми.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Добре, решаваме след изборите в четвъртък, 29 май от 14,00 ч. С една уговорка – ако случайно, не дай Боже, стане някакъв пореден скандал, да имаме готовност да се съберем и по-рано извънредно, след като го обсъдим предварително по e-mail. Съгласни ли сте?

Евентуално дали има необходимост да даваме брифинг като Обществен съвет, го решаваме в четвъртък. Така ли се разбираме?

МИХАИЛ МИРЧЕВ: Евентуално за брифинг за другия ден.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: При положение че не стане нещо извънредно, което да налага необходимостта от общо становище на Обществения съвет.

ВЕСЕЛИНА КИРИЛОВА: В смисъл в деня на изборите ли?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Знаеш ли какво може да ти поднесе българската родна картинка?

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ако ми разрешиш една минута, когато избухна скандалът с Костинбродската афера, едно от исканията на нас като членове на Гражданския съвет беше да се свика извънредно заседание на Гражданския борд, на което да присъстват Прокуратурата и представител на изпълнителната власт, за да може да се даде ясна информация на медиите какво се случва, за да се прекрати психозата и ние да обясним, че с такива бюлетини, каквото и да се е случило не могат да влязат лесно в помещенията. Това не се случи, защото тогава нямаше съгласие от страна на Прокуратурата.

Казвам го, за да е ясно, че тогава имаше и такъв опит да има заседание, за да можем да успокоим хората и да кажем: Каквото и да се е случило, бюлетините имат такава и такава защита, комисиите трябва да правят еди-какво си, вие трябва да правите еди-какво си, печатите са уникални и т.н. Тоест, да дадем малко повече информация, за да спадне напрежението. Обаче тогава някак си това по една или друга причина не можа да се случи.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Да не говорим за тогава. Каквото беше – беше. Надявам се да няма поне Костинбродска афера, но нещо друго не пречи да ни измислят. *(Оживление)*

Искам да ви питам колко от вас ще стоят на бойна нога по време на изборите? Ако евентуално бъде поставен този e-mail на Обществения съвет на интернет страницата на ЦИК и имаме сигнали, или каквото и да е – мнения, становища, какво правим в деня на изборите като Обществен съвет? Имаме ли идея?

Ще помолим господин Томов, имаше някакъв план за действие на ЦИК в изборния ден, обаче нямаше нищо приложено към това решение.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Оперативния план за изборния ден ли? Мисля, че не е проблем да бъде достъпен за Обществения съвет.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Нас не ни интересува в детайли, но принципно вие ще бъдете натоварени.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Той описва работните групи, ангажиментите, как е организирана работата на сътрудници, паркинги, пристигане на колите от РИК. Един куп технически детайли, които трябва да се вземат предвид, за да върви организацията. Всъщност ще има дежурства още от предния ден в ЦИК, цялата нощ ще се работи, тъй като през нощта вече започват да работят някои от секциите в чужбина. Най-напред секцията в Токио се отваря в 19,00 ч. на 24 май. И оттогава, от края на 24 май като работен ден ЦИК ще функционира непрекъснато до съобщаването на резултатите.

Всъщност Оперативният план разписва това време и ангажиментите на членовете и администрацията на ЦИК в него.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Аз имам един чисто практически въпрос. Съжалявам, че трябва да го зададем към Вас, но от опита ми в предишни избори се получава, че Централната избирателна комисия служи само като пощенска кутия на евентуално подадени сигнали.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: За съжаление е така.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Имам горчив опит. Всички имаме горчив опит. Нещо дискутирали ли сте, обсъждали ли сте в тази връзка? Или пак продължаваме по същия начин?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Създадохме доста голяма работна група по жалбите и сигналите и сме говорили с колеги да направим всичко възможно да вземем ефективни решения, да не отлагаме случая, а общо взето да се справим с потока от жалби и сигнали в изборния ден. Какво друго да направим? Ние нямаме по-голям административен капацитет. Не забравяйте, че ЦИК освен че действа като Централна изборителна комисия в това отношение, действа и като РИК за чужбина, тоест ние имаме да приемем и обработим 170 протокола от секциите в чужбина, които, като обем работа, са почти равни на това, което прави една РИК.

Според силите си мисля, че ще се опитаме да реагираме на сигналите доколкото можем. Ще имаме нужда и от помощ.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Малко ще влезем в конфронтация, защото наблюдателите си вършим добросъвестно работата и има сигнали за нарушения, ако ви помогнем...

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не, помощ и подкрепа за това да подавате сигнали на момента. Това имам предвид. Много често проблемът е в това, че хората звънят по телефона, а ЦИК не може да бъде сезирана от анонимно телефонно обаждане. Аз вече имам такива случаи, когато ми се обаждат за изборно нарушение, от Русе ми звъня сутринта една дама. И реагирам по един и същи начин – казвам им: Пуснете поне един e-mail. Вие вече знаете каква е системата тук – не мине ли през Деловодството, не се ли регистрира като сигнал, ЦИК не го разглежда.

И после, евентуално за потвърждаване на сигналите. Това е може би един от най-неуредените моменти в дейността на ЦИК – възможността да се потвърждава достатъчно надеждно някакъв сигнал. Комисията наистина не бива да взема решение, ако не е абсолютно сигурна в достоверността както на този, който изпраща сигнала, така и на информацията, съдържаща се в сигнала.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мога ли да споделя нещо?

Първо, имам една молба. Има ли някаква възможност дори и официални сигнали, стигнали до вас, да не биват препращани автоматично всички до Прокуратурата?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Само ако по някаква законна причина те да не бъдат докладвани в комисията, няма.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Мисълта ми е следната. Имаше практика сигнал за нарушение, независимо че там, примерно, се иска действие от секционна или районна изборителна комисия, подаден като копие за сведение на ЦИК, ЦИК ги препраща автоматично на Прокуратурата. И понеже в момента е така създадена системата в Прокуратурата, че каквото и да постъпи при тях, те са длъжни да образуват преписки, което ги натоварва допълнително. Аз имам много смешни примери за сигнали, пък и други колеги имат такива, тъй като не всеки сигнал е престъпление, с което трябва да се занимава Прокуратурата.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Така е. Аз не съм бил в ЦИК, когато е имало такава практика в изборния ден, ако за това говорите. Иначе досега общо взето не се е действало така – автоматично да се препраща всичко до Прокуратурата. Говоря за опита си в тези два месеца. Дали ще бъде така в изборния ден? Не е логично да бъде така. Но до голяма степен зависи от натовареността на комисията.

Потенциалът на комисията при този начин на работа, по който действа, каквото и да прави, е да обработи не повече от сто сигнала на ден. Реално, ако са повече, започва да се бави реакцията на комисията. Тук мога да го споделя – има резон да се обсъждат проблемите, свързани с начина, по който ЦИК функционира по собствените си правила в тази система. Това е мое мнение, но е мнение и на други членове на комисията – може би половината от нещата, които се разглеждат на заседание на ЦИК, са съвсем рутинни неща, които няма защо да губят времето на комисията, но на практика ние сме задължени да ги разглеждаме. Тоест, няма някаква йерархия по степен на важност или спешност на сигналите и

темите, с които се занимава комисията, което да ѝ позволи да е по-ефективна и по-гъвкава при вземането на решения. Това е проблем. Доколкото това ще ни попречи в изборния ден не мога да кажа. Зависи от това колко ще бъдат сигналите.

Вие ще следите дейността на ЦИК. Добре е да бъдем максимално критични един към друг, но да запазим надежда, че този тип взаимодействие може да бъде ефективен. Аз поне вярвам в това.

Ще си позволя да кажа едно нещо. Не можете да оцените достатъчно дейността на ЦИК в този период с едно заседание седмично. Ситуацията, в която ние започнахме да работим по 12-13 часа на ден. Причината да не ви информираме за много решения, които сме взели и за проекти за решения, е темпът, с който трябва да се вземат. Изобщо не са отработени комуникационните канали.

Единственото, което мен ме подразни във вашата реакция, е, че понякога смятате, че едва ли не има нежелание от наша страна, че ви изолираме да не сте наясно какво правим. Много често е невъзможност, а не нежелание. Това само бих казал в наша защита.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Ние оценяваме това и знаем, че работите много време, има страшно много неща, а в същото време не е достатъчна администрацията. Но в същото време бих искал да дам един пример – една или две седмици преди датата, когато трябваше да приемете официално становище за социологическите проучвания, ви беше дадена препоръка по проект на вашето решение.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз бях на това ваше заседание.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Професор Мирчев изготви едно изключително подробно становище с множество препоръки – от най-големите до най-малките, с по-голямо значение или с по-малко значение, но той самият каза, че нито една от тях не е влязла след това в окончателния вариант на решението.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз нямам никакви разминавания с Мишо Мирчев в това отношение, не забравяйте, че аз също съм професионален социолог.

ИВАЙЛО ЦОНЕВ: Което е малко странно, нали?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Кое е странно? Това предложение беше внесено, редом с алтернативното предложение, което беше прието. Просто комисията гласува така. Предложението, отчитащо всички предложения на Обществения съвет, беше внесено от мен, беше обсъдено в комисията, имаше алтернативно предложение от друг член на комисията, което комисията възприе и гласува.

След това се преборих да влязат две-три точки от моето предложение в крайното решение. Това е реалната ситуация, това е преценката на комисията.

Честно казано, в случая личната ми позиция няма значение. Но комисията добросъвестно разгледа това предложение. Това, че е гласувала така, е нейно право. Имаше две предложения. Не сте били пренебрегнати. Предложенията на проф. Мирчев не са били пренебрегнати в самата процедура.

ГАЛИНА АСЕНОВА: По отношение на жалбите и сигналите и вашата изключителна ангажираност в изборния ден, ние това го знаем и сме го виждали на предишните избори, но нашите наблюдатели ви натоварват допълнително, като не получават реакция от страна на РИК по сигналите, които изпращат там. Съответно се налага да ги препращаме към ЦИК, където знаем със сигурност, че ще им обърнете внимание, ще ги заведете, дори да са в e-mail, откъдето вие ги препращате към РИК по компетентност и така се губи изключително много време. Времето за самото нарушение отдавна е изминало, вие сте натоварени и се изнервяте спрямо нас. Това показва личния ми опит от предишните избори.

Говорихме с вашите колеги от предишния мандат на ЦИК, че това единствено може да се коригира, ако по някакъв начин убедите РИК-овете да използват също е-мейлите си. Ние това го говорим за трети или четвърти път. Те не го правят. РИК се намира в областния център, пък наблюдателят е в друго населено място и той реално няма как да подаде сигнал към РИК тогава, когато има извършено нарушение в СИК, където също отказват да му разгледат сигнала.

По тази причина цялата тази дандания се струпва на вашите глави. И ние не желаем това нещо, защото инструктираме и обучаваме нашите наблюдатели да подават сигналите там, откъдето произхожда нарушението и където е компетентна самата администрация, но тя самата не реагира на тези сигнали.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Редно е РИК-овете да поемат в най-голяма степен тежестта.

ГАЛИНА АСЕНОВА: За това говоря. А пък Вие сега говорите единствено само от позицията на член на ЦИК, но вашата роля също е и по някакъв начин да упражнявате влияние и върху РИК и СИК – върху нивата по-надолу. И това го говорим за четвърти път. Нито в Методическите указания има подобен текст, нито на самите обучения – там, където наши наблюдател присъстваха, се чу такава реч и такъв призив. Нищо.

Така че това, което ще очаквате – очаквайте да се повтори същото от миналия път.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: За съжаление – очаквам. Защото ЦИК какво да направи?

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Извинявайте, господин Томов, но в тази връзка дайте да говорим като юристи. Не може по сигнал за нарушение в секция в с. Смядово отношение да взима Централната изборителна комисия. Ако се изпраца до ЦИК, то е за сведение, че има изпрацан такъв сигнал.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Идеята е РИК да реагира на сигнала.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: А проблемът на РИК-овете наистина основен, тъй като те не обръщат внимание, може би дори и нарочно не си четат е-мейлите, а после взимат решение по тези сигнали след време. И ако е подаден от някоя партия и коалиция, или някой много агресивен кандидат, тогава вече всички бързат и трещят, защото, видите ли, той говори по медиите, ние видяхме и направихме този скандал.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз нямаше да взимам отношение, обаче бих искала да кажа, че се опитвам да следя заседанията

онлайн. Имам разлика в отношението на ЦИК, когато говорим за граждани и за политици. Има една припряност, едно старание, когато става въпрос за политическата интрига тя да бъде разрешена по някакъв много...

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Като говорител на ЦИК ли да ти отговоря? *(Оживление)*

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не. А когато са гражданите: „Те не знаят какво правят, те не са толкова просветени“, това, онова – да не давам примери. Трябва да има равнопоставеност и да имате яснота, че тези неща се гледат и гражданите са точно толкова важни, колкото истеричните политици, които искат едно или друго нещо. Защото общото впечатление е, че ЦИК не може да запази независимост точно спрямо казуси, които засягат интересите на партиите, които имат представители в ЦИК. Това е нещо, което – за съжаление – прави тази ЦИК същата като предишната. Има един страх политиките да не се скарат на представителите си в комисията. Те пък от своя страна, когато става въпрос за интереса на дадена партия, гласуват винаги „против“. Това мога да го илюстрирам статистически, защото за разлика от друг път сега вече има и протоколи кой как гласува. Коего означава, че ЦИК не може да постигне автономност и политическа независимост. И целия ход на политически принцип имаше казуси, за които тя доста експлицитно доказва, че не може да се отгласне от това. Има едно пренебрежение към гражданските апели и всичко останало. Не искам да давам примери.

БОЖИДАР ВАСИЛЕВ: Ако предстои гласуване, моля гласът ми да се брой като този на колежката Цонева.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Казвам го само заради протокола, защото искам да знаете, че и ние също се намираме под обществен натиск. Това, че сме брошка, това, че сме безопасни игли и т.н. на една ЦИК, която към момента не показва кой знае какви зъби.

Не говоря за теб. Говоря за цялостния ѝ образ в момента. Това не е тази нова ЦИК, която можеше да бъде. Не, просто е конюнктурна и прилича на предишната.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Тя няма на какво друго да прилича, освен на предишната. Детето прилича на родителя.

И все пак не съм съгласен с теб, все пак мисля – и това мислят повечето членове на ЦИК, че в това отношение има напредък в сравнение с предишната.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Мислят го, защото са вътре.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не може да стане изведнъж. И между другото затова вие сте много важни.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Не, не сме важни за вас и ще ти докажа защо. Много елементарни неща имаше, които можеха да се направят и да се даде някакъв добър жест на добра воля към Обществения съвет. Поне едно нещо от десетки препоръки да бяхте приели, щеше да е знак на добра воля. Едно! Такова няма.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз за едно веднага се сещам – Методическите указания.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, защото реагирахме по пощата за предпочитанията.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Нямахме достатъчно контакти. Аз не си свърших достатъчно работата. Признавам си.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ние черно на бяло сме написали всичко. Комисията го гледа, чете...

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Това, за да стане, трябва да се наложи в заседание на ЦИК с 300 зора и 10 скандала.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Давам следния пример. Аз ще донеса снимки от ромски махали, в които нашият елементарен плакат как изглежда бюлетината, който изпратих вече забравих кога на госпожа Мусорлиева и на теб, хората си го принтират и обучават – „Роми обучават роми”.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз веднага го внесох в комисията.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Този плакат не е направен и до момента и няма да бъде направен, просто защото го предлагам аз. Това е израз на игнорирането на всякакво усилие. После се казва: вие заседавате рядко, нашата работа е бърза. Чакайте сега, ние сме предложили решения, които не се провеждат. Мусорлиева ми каза: Страхотно е, прекрасно е, правим го. Никакъв резултат! Хората се самообучават. Ние го изпратихме на ромските организации и те ходят и казват в своите общности: така се гласува. Имам снимки за това. Аз вчера се изумих като видях, че това вече е в действие. Тоест това подсказва, че тази елементарна работа с плаката е имала смисъл.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Естествено, че има смисъл.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, но това не се случва. Това не е ли игнориране?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Не е игнориране на Обществения съвет от ЦИК. Това е илюстрация на вътрешноорганизационен проблем на ЦИК.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Именно затова е нашето недоволство и тази наша реакция. Тя не е защото не оценяваме вашата ситуация, в която сте подложени в момента. То ви личи и на външния вид, ако позволите, напрежението, на което сте подложен.

Искам в подкрепа на това, което казах преди малко за сигналите и за жалбите специално към Вас, да Ви цитирам точно члена от Кодекса и наистина с голяма молба, защото считам, че има все още време да изпратите някакво указание към РИК-овете. Член 57 и правомощията на Централната изборна комисия, т. 27 казва, че определя реда за разглеждане на жалбите и сигналите от изборните комисии. От всички изборни комисии. Просто им укажете да си разглеждат е-мейлите и наистина да подлагат на решение всеки сигнал, който постъпва, за да спестите това, което се излива върху вас и нашето напрежение в изборния ден.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Как го виждате това решение, в което призоваваме РИК-овете да си гледат работата.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: То ви е указано.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Ще обърнем внимание, не знам дали ще бъде с решение.

ЦВЕТИ ЖЕКОВА: Използвам случая, че сте тук, за да ви поканя в четвъртък от 15,00 ч. на пресконференция в зала „Света София”, на която ще илюстрираме машинното гласуване.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Ние имаме нужда да се запознаем с технологията по друг начин, а не да бъдем зрители на една презентация. Ние имаме сериозни забележки към цялата ситуация в момента, така че тази пресконференция на нас не ни върши никаква работа.

Това какво ще кажете вие на медиите няма нищо общо с нашите усилия.

ЦВЕТИ ЖЕКОВА: Аз съм технически сътрудник и ако искате мога да предложа два часа преди това или два часа преди това да се видите с техническия екип, който представя тези машини и ако имате някакво специално питане към тях да го направите.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Сега от Нова телевизия ми пишат колко са разочаровани. Искали са да правят репортаж, но в ЦИК няма машина, казали, че ще има за четвъртък.

ЦВЕТИ ЖЕКОВА: Не е така. Аз разясних. Те ги носят един път и след това си ги взимат.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Няма никакъв смисъл в това да покажете машината 48 часа преди гласуването. Българите трябва да я видят тази машина.

ЦВЕТИ ЖЕКОВА: Аз ви разбирам, но ...

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Цвети не е човекът, от който зависи това.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Аз лично няма да ходя на тази пресконференция, искам по друг начин да се запозная.

ПРЕДС. ДАНАИЛ СТОЯНОВ: Колеги, да продължим.

Обръщам се към господин Томов – очаквайте и бъдете готови да отговаряте на въпросите защо вече има 36 хил. наблюдатели на

изборите в България от 29 неправителствени организации. Вчера бяха 26 хиляди, днес като гледам има регистрирани само от „БГ патриоти“ 6 хиляди и нещо.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Вчера регистрираха 6700.

Мисля, че към момента са 25 хиляди. Не знам днес какво е минало.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Става много неприятна история с наблюдателите.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Аз очаквах от вас да питате тези хора.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Очаквам представител на „Младежка толерантност“, който е член на Обществения съвет, за да го питам. На миналото заседание поставихме въпроса.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Въпросът е, че ние очаквахме те да проявят някаква инициатива, да заповядат в Обществения съвет, а вместо това те започнаха да излизат.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Сергин не е идвал. На последното заседание исках точно това да поставя пред него директно като въпрос. Ние не можем да комуникираме с тях и ще ви кажа следния проблем. Днес с господин Мирчев бяхме в студиото на Дарик. Веднага беше изтъкнат много коварен аргумент, включително и от Мирчев. Той ме попита: Вие колко наблюдатели ще имате? Аз казах 200. Той каза: Какво е това? Това е нищо, ние имаме 3000. Тоест, започва да се оспорва експертизата, наблюдението и смисъла с бройката на наблюдателите. Ние ще се замерваме с това ли? Тоест, нашето свидетелство какво се случва ще трябва да го сблъскам с някой, който е имал 8 хил., 6 хил., просто защото той има много. Това е всъщност една от стратегиите. Когато наблюдателски организации със сериозна експертиза застават да кажат нещо, от другата страна излиза еди-какво си бг и казва: Аз съм с 6 хил., ти какво говориш? Това ще бъде първият ни проблем.

Международно наблюдение се извършва с 50-60 души мисия и целия свят чете този доклад и го признава за валиден. Всичко е въпрос на методика, на експертиза, на много неща. Не е въпрос на

бройки. Моята организация не прави паралелно преброяване, за да ни трябват хиляди. Ние знаем какво правим и досега не е била оспорвано.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Паралелно преброяване с наблюдатели не може да се прави.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Да, но повечето организации така ще правят.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Паралелно преброяване се прави с наблюдатели.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Законът го забранява.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Няма такова нещо. Целта е да вземат протоколите. Те затова са толкова много. С 12 хиляди наблюдателя във всяка една секция и всеки взема протокол. Това не може да се забрани. Винаги така се е правило.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Имате предвид само по протоколите след приключването.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Точно това ще даде сблъсъците, които ще има – количество срещу количество.

Аз затова и вчера отказах да подпиша меморандума.

ГАЛИНА АСЕНОВА: Влязохме вече и в тази тема. Вярно, че като Обществен съвет не сме поканени общо да подписваме въпросното споразумение, но като Обществен съвет, който се занимава с темата наблюдение и се опитваме да се конституираме официално, не можем да не изкажем мнение по това, което се случва. Поне да бяха преписали становището на ЦИК да го сложат в споразумението. И аз им върнах такъв e-mail.

АНТОАНЕТА ЦОНЕВА: Въпросът е, че сме в много необичайна ситуация, аз нямам много ясно обяснение защо се прави, но като член на този съвет трябва да имаме позиция. Бях изненадана, че Мирчев реагира така. Той противопостави нашата експертиза на бройки. Ние сме членове на един и същи орган. Това не би трябвало да е така.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Колеги, да приключваме ли?

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: Има много сериозни проблеми, затова ви казвам да се съберем да ги обсъдим и да вземем някакви принципни решения. Някои неща не се случват не защото някой иска да ги спре, а защото телефонът е развален. Други пък не се случват не защото комисията като цяло е против, а защото определен член на комисията може да прекъсне връзката. Например с твоя плакат мисля, че точно така се е случило. Това не е отношението на комисията към твоя плакат.

ПРЕДС. ДАНИЕЛ СТОЯНОВ: Благодаря за отделеното време.

Искам да пожелая на всички успешно наблюдение на изборите.

Ако ви трябва някой от Обществения съвет в деня на изборите, имате ни телефоните.

ЦВЕТОЗАР ТОМОВ: И вие имате моя, ще поддържаме връзка.

ПРЕДС. ДАНАИЛ СТОЯНОВ: Закривам заседанието.

(Закрито в 16.05 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Данаил Стоянов

Стенограф:

Н. Иванова